

توسعه تجارت بیمه و بنیان‌های نظارتی^۱

(قسمت دوم)

مترجم: عبدالله آستین^۲

بیمه در گاتس و کشورهای در حال توسعه گاتس و خدمات بیمه

مقررات مرتبط با بیمه در گاتس عبارتند از: موافقنامه عمومی تعرفه و تجارت خدمات (GATS)، ضمیمه خدمات مالی، تفسیر تعهدات در خدمات مالی و جدول تعهدات اعضا با توجه به هدف آزادسازی تدریجی و تعهدات خاص پذیرفته شده، گاتس به کشورهای عضو اجازه می‌دهد که بخش‌های مختلف را به دقت انتخاب و حالت‌های مختلف عرضه را از موارد زیر انتخاب نمایند:

الف) ایجاد محدودیت در جدول تعهدات برای دسترسی به بازار به صورت محدودیت مقداری، محدودیت در اخذ مجوز یا تملک سهام خارجی در بخش بیمه یا زیر بخش‌های بیمه ای.

ب) محدودیت در دسترسی به عرضه کنندگان خارجی از طریق ایجاد محدودیت در رفتار ملی همانند الزامات اقامتی برای مدیران عالی رتبه.

پ) پذیرش تعهدات اضافی در ارتباط با مواردی که در جدول تعهدات ذکر نشده بر اساس مواد XVI و XVII و استانداردهای اعطای مجوز با تخصص و تجربه لازم.

۱. کزارش ارائه شده به سمینار انکناد توسط دبیرخانه انکناد، ژئو ۲۰۰۵

۲. رئیس گروه پژوهشی اموال و مسئولیت پژوهشکده بیمه.

سندهای تفسیر خدمات مالی^۱ ساز و کاری جایگزین برای پذیرش تعهدات داوطلبانه بیشتر است. این سندهای از سوی کشورهای توسعه یافته (به جز نیجریه و سریلانکا) مورد استفاده قرار می‌گیرد با وجود این، در مذاکرات جاری از کشورهای درحال توسعه نیز خواسته شده که برخی شرایط را اعمال نمایند.

در حالی که سندهای قوانین جزئی تری را ایجاد می‌کند، حتی اگر اعضای WTO موافقت کنند که براساس این سندهای تعهدات خود را پذیرند، انعطاف پذیری لازم را با اضافه کردن شرایط و محدودیت‌هایی به تعهداتشان خواهند داشت. کشورهایی که این سندهای را می‌پذیرند باید آنرا بر اساس رفتار مبتنی بر دولت کامله الوداد MFN^۲ اجرا نمایند.

این سندهای شامل جزئیات و ماهیت اساسی تعهدات خدمات مالی است. برای حالت‌های یک و دو، این سندهای بیمه ای را که تحت پوشش هستند ذکر می‌کند (برای مثال ریسک‌های بیمه ای مرتبط با کشتی‌های دریایی، هواپیماهای تجاری، کالاهای در حال حمل بین‌المللی؛ بیمه مستقیم و واگذاری انتکایی، نگهداری و انتقال اطلاعات مالی، پردازش اطلاعات مالی، مشاوره مالی و سایر خدمات جنبی) در حالت‌های سه و چهار، با وجود این پوشش برای کلیه خدمات مالی باز (Open-ended) است.

این سندهای همچنین ماهیت تعهدات را (برای مثال حالت یک، اجازه اقامت عرضه کنندگان خارجی خدمات مالی، به عنوان مدیر یا از طریق واسطه، مطابق با دولت کامله الوداد می‌دهد. و یا در حالت سه، حق ایجاد یا توسعه فعالیت در کشور عضو از طریق خرید شرکت‌های موجود، یا حضور تجاری) در نهایت، سندهای شامل شرایطی درباره عرضه، حمایت دولت، خدمات مالی جدید (الزام به ایجاد یا حضور عرضه کننده خدمت مالی برای عرضه خدمت جدید در کشور) انتقال و پردازش اطلاعات، حداقل تلاش عضو برای حذف معیارهای تبعیض آمیز، تعاریف (برای مثال مدیریت حضور تجاری) و توضیحات (درباره رفتار ملی) است.

ماده XIX گاتس اعضای سازمان تجارت جهانی را به انجام مذاکرات مثبت با هدف آزادسازی

1.The Understanding on Financial Services

2.Most – Favored – Nation Treatment

۳. البته لازم به توجه است که بر اساس این سندهای در حالت سه "عضو می‌تواند شرایط و روش‌های خاصی را برای ایجاد، گسترش یا حضور تجاری تعیین نماید."

تجارت خدمات مکلف می کند. این مذاکرات در سال ۲۰۰۰ شروع و به مذاکرات دور دوچه DWP^۱ که بر نیازها و خواسته های کشورهای درحال توسعه متمرکز بود منتهی شد.

طبقه بندی خدمات بیمه

در سند پیوست خدمات مالی آنچه از بیمه و خدمات مرتبط با آن مورد نظر است تعریف شده است و از آنجا که این طبقه بندی از خدمات بیمه ای با طبقه بندی سازمان ملل از خدمات (CPC) یکسان نیست لذا احتمال تضاد و عدم ثبات در تعاریف وجود دارد. این وضعیت در جدول تعهدات نیز وجود دارد. برخی کشورهای عضو تعاریف پیوست خدمات مالی را مبنا قرار داده و آن را جامع تر و شفاف تر و کامل تر دانسته اند، در حالی که برخی دیگر از کشورها معتقدند که تعاریف ارائه شده در پیوست خدمات مالی به میزان کافی جامع نبوده و شامل محصولات و خدمات جدیدی چون سیستم های پرداخت الکترونیک یا فعالیت هایی چون سرمایه گذاری مشترک و پرداخت صورت حساب الکترونیکی نمی شود. البته لازم به ذکر است که ارائه تعاریف گسترده نیز ممکن است به تضاد و تفاسیر متفاوت منجر شود و نیاز به کمیته حل اختلافات را ضروری سازد ماهیت جهانی خدمات بیمه نیز این وضعیت را تشدید می کند.

در توضیح منتشر شده به وسیله سازمان تجارت جهانی^۲ تعاریف گاتس به گونه ای اصلاح شده که شامل محصولات جدید نیز بشود. برخی از اعضاء در انتقال چارچوب سازمان های خدمات مالی بر اساس قوانین داخلی خود با تعهدات گاتس دچار مشکلاتی شده اند.

- سوئیس پیشنهاد کرد که نحوه طبقه بندی کلی خدمات مالی با در نظر گرفتن نکات زیر اصلاح شود:
- تفاوت در ساختارهای نظارتی داخلی.
- خدمات جدیدی که ممکن است در پیش از یک طبقه جای گیرند.
- روندهای درحال ظهور (همانند بیمه بانک) که تعاریف فعلی را دچار تغییراتی می نماید.

اما کشور نروژ پیشنهاد کرد که تعریف بیمه های انرژی و دریایی به گونه ای وسیع تر به صورتی که شامل کشتی های ماهیگیری و جابه جایی مسافر نیز گردد اصلاح شود. در ارتباط با بیمه انرژی

1. Doha work program

2. Background Note financial Services , WTO Secretarial , 1998/ S / C / W/72

پیشنهاد شد که فعالیت تجاری در نواحی بالادستی (مناطق ساحلی) شامل اکتشاف، توسعه و تولید و فعالیت‌های مربوط به دارایی‌های بخش نفت، چه در مناطق ساحلی یا دریایی، مورد توجه قرار گیرد.

خدماتی که در راستای اهداف دولت عرضه می‌شوند

با توجه به موافقنامه گاتس به طور خاص "خدماتی که از سوی دولت برای اعمال اختیارات دولتی عرضه می‌شوند" از شمول توافقنامه استثناء شده‌اند و خدمات استثنای شده خدماتی هستند که با هدف تجاری و در رقابت با یک یا چند عرضه کننده دیگر عرضه نمی‌شوند. این موضوع بحث‌های مختلفی را درباره این که چه خدماتی دقیقاً شامل این مجموعه هستند موجب شده است.

پیوست خدمات مالی توضیحاتی را ارائه می‌کند که بر اساس آن، "خدماتی که به وسیله دولت برای اعمال اختیارات دولتی" ارائه می‌شوند عبارتند از ۱. فعالیت‌های بانک مرکزی یا هر نهاد عمومی به عنوان یک نهاد عمومی و با هدف کنترل سیاست‌های پولی و نرخ ارز، ۲. فعالیت‌هایی که برخی از مقررات قانونی هستند همانند تأمین اجتماعی و برنامه بازنیستگی دولتی، ۳. سایر فعالیت‌هایی که به وسیله یک نهاد عمومی به حساب یا با استفاده از منابع مالی دولت به انجام می‌رسند. همچنین هر گونه فعالیتی که در طبقه ۲ و ۳ قرار می‌گیرد چنانچه در رقابت با یک عرضه کننده خدمات مالی یا نهاد عمومی دیگر عرضه شود، شامل تعریف "خدمات خاصی که توسط دولت برای اعمال اختیارات دولتی عرضه می‌شوند" نخواهد بود و بنابراین از دایره شمول پیوست خدمات مالی مستثنی نمی‌شود.

تعهدات دور اروگوئه

در میان ۱۱ بخش خدمات مالی که در سند شماره W/120 سازمان تجارت جهانی ذکر شده‌اند، خدمات مالی دومین درجه را از نظر تعداد تعهدات (پس از توریسم) به خود اختصاص داده است. تا مارس ۲۰۰۵، ۸۱ درصد از کشورهای عضو حداقل یک تعهد در بخش مربوط به خدمات مالی داشته‌اند. بیشترین میزان مشارکت از کشورهای اروپای شرقی با حضور ۷ کشور بوده است. در میان کشورهای آفریقایی تنها ۱۳ کشور از ۴۱ کشور عضو، تعهد داده‌اند. در آمریکای لاتین ۱۸ کشور از ۳۲ کشور تعهداتی داده‌اند در حالی که در آسیا ۱۷ کشور از ۲۵ کشور تعهد داده‌اند. در میزان تعهدات تضادهای قابل ملاحظه‌ای وجود دارد. در حالی که چهار کشور بحرین، گامبیا، کنیا و جزایر سولومون در حالت‌های یک، دو و سه تعهد کامل داده‌اند، حالت سه حالتی است که کشورهای عضو تمايل خود را

برای تضمین ورود بدون محدودیت اعلام می‌دارند، کشورهای مشروط تعهداتی داده اند محدودیتهایی در مورد ماهیت حقوقی، تعداد عرضه کنندگان، مشارکت در سهام و سرمایه‌گذاری در مؤسسات مالی همانند و اجازه اقامت و الزمات صدور مجوز ایجاد کرده اند. برخی از کشورها تأیید نیاز اقتصادی را نیز به عنوان شرط ورود تعیین کرده اند.

وضیعت فعلی مذاکرات گاتس در بیمه

دسترسی به بازار و رفتار ملی

موارد زیر نمونه‌هایی از پیشنهاد‌های ارائه شده برای دسترسی به بازار و رفتار ملی می‌باشند:

- شناسایی بخش‌هایی برای آزادی سازی بیشتر (همانند خدمات جنبی و واسطه گری شامل ارزیابی ریسک، پرداخت خسارت، محاسبات فنی، بیمه زندگی، بیمه اتکایی و واگذاری) خدمات حمل و نقل و بیمه اتکایی "بیمه‌های هوایی و دریایی").
- شناسایی حالتهای آزاد سازی بیشتر (کشورهای توسعه یافته خواستار حالت چهار هستند، به ویژه در ورود موقت اشخاص حقیقی شامل انتقال نیروی های درون شرکتی و نیروهای قراردادی، الزامات اجازه ورود و اقامت برای مدیران و کارکنان و کاهش محدودیت بر تعداد کارکنان خارجی).
- شناسایی مسائل بین مرزی (اغلب پیشنهادها بر اصل شفافیت که در کاهش تأثیر محدودیتهای قبل از تأسیس مؤثر است تأکید نمودند و برخی از کشورها ارائه جداول تعهدات بر اساس الگوی ارائه شده در سند Understandings را پیشنهاد کردند).

حالتهای یک و دو

کشورهای در حال توسعه نگرانی‌هایی در ارتباط با حالتهای یک و دو آزادسازی با توجه به اهمیت خدمات مالی و ضعف سیستم نظارتی خود دارند. هرگونه آزادسازی باید سیاستهای مالی و پولی کشورها را در نظر داشته باشد. در حالت یک نگرانی‌هایی به طور خاص در ارتباط با نوسان و حرکت سرمایه که بر اثر پیشرفت‌های تکنولوژی تشدید شده و سبب ابهام بین حالتهای یک و دو می‌شود، بروز کرده است. سوئیس پیشنهاد کرد که تعهدات در حالتهای یک و دو باز بینی و نیاز به هماهنگی بیشتر و حتی ادغام دو حالت در خدمات مالی بررسی شود. برای کشورهای در حال توسعه توجه به بخش‌های بیمه‌ای یا زیر بخش‌هایی که از آزادسازی در حالتهای یک و دو منتفع می‌شوند - این

خدمات در بازار داخلی به علت نیاز به سرمایه بالا و یا مهارت فنی عرضه نمی‌شوند - مفید است.

پیشنهادهای اولیه و بازبینی این پیشنهادها

کشورهای در حال توسعه ای که حضور در برخی بازارهای داخلی خدمات مالی را ضروری می‌دانند محدودیتهای مختلفی را اعمال می‌کنند همانند محدودیت در خرید سهام داخلی، الزام به انتقال تکنولوژی یا محدودیت در کارکنان بومی، محدودیت حضور تجاری و یا گسترش جغرافیایی فعالیت بانکهای خارجی.

کشورهای توسعه یافته‌ای که نقش حیاتی در بازار خدمات مالی دارند خواستار آزادسازی در این بخش از طریق سرمایه‌گذاری خارجی در سهام شرکتها هستند. سایر موانع در تجارت خدمات شامل محدودیت در ماهیت حقوقی شرکت (الزامات تاسیس شرکت)، محدودیت در خرید یا اجاره املاک، مالیات و سوبسید تبعیض آمیز، الزامات در ملیت، الزامات اعطای مجوز غیر روشن، وجود انحصار، واگذاری اتفاقی اجباری، محدودیت جغرافیایی، الزامات حداقل سرمایه، الزامات اقامت و ورود به کشور برای کارکنان سطوح بالا و اعضای هیئت مدیره می‌باشند.

علاوه بر در خواست برای کاهش موانع در تجارت خدمات و مسائل مربوط به طبقه‌بندی خدمات مالی، موضوع نظارت از مباحث اساسی مورد توجه اعضا بوده است. اعضا توافق کردند که در مذاکرات آتی در این مورد بحث شود. کشورهای عضو اعلام کردند که وجود چارچوب نظارتی مناسب پیش شرط باز نمودن بازار در هر کشوری است. بنابراین، کشورها گفت و گو درباره افزایش شفافیت، چه به صورت بخشی (برای مثال در زمینه تجارت خدمات^۱) یا در گروههای کاری، درباره نظارت داخلی^۲ در مباحث آتی را مورد تأکید قرار دادند. کشورها همچنین به اهمیت ارتباط میان نظارت داخلی و ایجاد شاخصهای احتیاطی اشاره نموده و برخی از کشورهای در حال توسعه نگرانی خود را درباره پیشنهادهای مربوط به شفافیت و تأثیر آن بر حق کشورها در تنظیم بازار و تعقیب اهداف ملی بیان نمودند.

بر اساس مجموع مباحث انجام شده، برخی از کشورها ابراز امیدواری کردند که موارد زیر در

1. Marking party on Domestic Regulation

2. Committee on Trade in Financial (Service)

پیشنهادهای آتی مورود توجه قرار گیرند:

الف) استفاده از پیوست خدمات مالی در تنظیم جدول تعهدات،

ب) تعهدات بیشتر در حالت سه به ویژه در زمینه محدودیت کامل یا حق ایجاد شرکت جدید یا

کسب مالکیت شرکتهای موجود یا تأسیس یا مشارکت با شرکتهای داخلی،

پ) تعهدات حالت‌های یک و دو به ویژه در زیر بخش‌های مناسب،

ت) حذف محدودیت در رفتار ملی و دسترسی به بازار شامل حذف قوانین تبعیض آمیز و مقررات

انحصاری، محدودیت در تعداد یا تأثید نیاز اقتصادی،

ث) شفافیت در توسعه و اجرای مقررات و قوانین و رویه‌های اعطای مجوز شفاف و سریع.

از مجموع پیشنهادهای واصله ۳۲ مورد (از ۶۸ مورد) مرتبط با بیمه و خدمات مرتبط با بیمه

بوده‌اند. سه‌م ترین ویژگی با توجه به کشورهای پیشنهاد دهنده به این صورت بوده است:

در کشورهای توسعه یافته: درحالی که محدودیتهای جغرافیایی کاهش یا حذف شدند،

محدودیت در تاسیس شرکت، انواع معاملات و ملیت برای اعضای هئیت مدیره، محدودیتهای افقی بر

روی سرمایه گذاری‌ها (شامل محدودیت در ماهیت حقوقی و سهام خارجی، مالیات، سویسیدها و

خرید املاک در حالت چهار) تغییر نکردند. علاوه بر این موارد، محدودیتهای حفظ شده شامل

محدودیت در نحوه فعالیت بیمه‌ای (برای مثال تنها از طریق انطباق با مقررات استانی ، مبادلات بیمه

ای دو جانبه) می‌شوند.

در کشورهای در حال توسعه: بهبود نسبی در پیشنهادهای مربوط به بیمه و خدمات مرتبط با آن،

شامل حذف یا بهبود محدودیت سهام خارجی، محدودیت در نوع شرکت و الزامات دارایی‌ها بوده

است. تعهد در گسترش دامنه جغرافیایی و گسترش نوع فعالیتهای مجاز نیز صورت گرفته است. برخی

از کشورها نیز تعهدات جدیدی را پذیرفته‌اند.

سایر روش‌های آزادسازی

درحالی که اصلی ترین شیوه مذاکراتی ارائه درخواست و پیشنهاد بوده است، برخی کشورها "روش

مکمل دیگری" را پیشنهاد داده‌اند. پیشنهادها در جزئیات متفاوتند اما باید از روش‌های واضح و

روشن و از معیارهای "كمی و كيفي" استفاده کنند.

پیشنهاد ژاپن ایده مشخصی در ارتباط با روش‌های مکمل در خدمات مالی ارائه می‌دهد. ژاپن پیشنهاد کرده است که در کلیه زیربخش‌ها تعهداتی را پذیرد؛ تعهد در حالت یک و دو با توجه به سند "Understanding" و تمرکز بر حالت سه (حذف محدودیت در خرید سهام خارجی، نوع شرکت و تعداد عرضه کنندگان).

با توجه به اهمیت فعالیت‌های نظارتی دولت، در نظر گرفتن پیامدهای چنین پیشنهادی در آینده بسیار مهم است. برخی از کشورهای درحال توسعه معتقدند که شیوه مکمل بر خلاف روح و منطق مذاکراتی گاتس است و به زیان بالا و از دست رفتن انعطاف پذیری منتهی می‌شود. علاوه بر این، شیوه مکمل به ماهیت پیچیده خدمات مالی و چارچوب نظارتی آن توجه ندارد.

مسائلی که باید مورد توجه قرار گیرند عبارتند از: چالش‌های روش مکمل در خدمات بیمه، کاهش انعطاف پذیری مقرراتی، تغییر رژیم حقوقی که بر مبنای ملاحظات اجتماعی، تاریخی و توسعه ای شکل گرفته اند: ارزیابی منفی محدودیتها (مواردی که به شکل حقوقی شرکت و یا تفاوت‌های اجتماعی فرهنگی مرتبط هستند)، ارائه جدول تعهدات الگو با هدف دسترسی اثربخشی به بازار برای عرضه کنندگان خدمات بیمه نیز از جمله پیشنهادهای ارائه شده است.

این جدول دارای دو بخش است: بک بخش برای تعهد در دسترسی به بازار و رفتار ملی در دو ستون مجزا (چه برای تعهدات جدید و چه برای اصلاح تعهدات قبلی) . بخش دیگر به شکل تعهدات اضافی شامل مقررات داخلی و معیارهای آن است. در حالی که بخش اول را هر کشور بر اساس شرایط خود تکمیل می‌کند، بخش دوم به صورت یکسان و به وسیله اکثریت کشورها معین می‌شود.

نتیجه گیری

برخی از مواردی که کشورهای درحال توسعه باید توجه بیشتری به آن‌ها نمایند عبارتند از: ایجاد ظرفیت بالاتر، افزایش ظرفیت داخلی از طریق همکاری با سایر بازارهای درحال ظهور یا کشورهای هم سطح که می‌تواند به روش‌های زیر انجام شود:

- تبادل و جابه جایی نیروهای انسانی ماهر و مهارت‌های مدیریتی،
- همکاری مالی جنوب-جنوب در تجارت بیمه با توجه به الزامات نظارتی و سرمایه‌ای و

- ایجاد بانک اطلاعاتی که امکان تبادل اطلاعات و دسترسی به آن را فراهم نماید.
- آموزش نیروهای حرفه‌ای: نیاز به افزایش سطح مهارت نیروی انسانی در بخش خصوصی، عمومی و نظارتی وجود دارد. با توجه به ماهیت فنی بیمه در حسابداری بیمه، تعیین نرخ، صدور بیمه نامه و... با توجه به این‌که این فعالیتها در برخی زیر بخش‌های تخصصی چون خدمات اکچوئری، حسابداری، نایندگی / کارگزاری به تخصص فنی نیازمند است. تحقق این هدف از طریق تأسیس مدارس تخصصی آموزش بیمه، جابه جایی و انتقال نیروی انسانی متخصص بین کشورها، در سطوح بین‌المللی و یا میان بخش‌های مختلف دولتی و خصوصی و نظارتی کشورهای مختلف امکان‌پذیر است.
- چارچوب نظارتی: نظارت نقش کلیدی در حفظ ثبات، یکپارچگی و اعتقاد عمومی به خدمات بیمه‌ای دارد. ماهیت پیچیده و چند بعدی بیمه، نظارت در این حیطه را بسیار پیچیده می‌سازد. از چالش‌های پیش رو افزایش سرعت تغییرات و انطباق ناظران با این روند می‌باشد، درحالی که در کشورهای در حال توسعه این مسائل و مشکلات به علت ساختار فرابخشی ناکافی و نامناسب به مراتب دشوارتر و جدی‌تر هستند.
- افزایش آگاهی عمومی: افزایش آگاهی مصرف کنندگان درباره قیمت، محصول و قدرت مالی عرضه کنندگان در دستیابی به بازار مناسب، به ویژه در بیمه‌های زندگی بسیار مؤثر است. سایر مواردی که توجه به آنها لازم است عبارتند از:

 - تکنولوژی: علاوه بر کاهش هزینه، افزایش سرعت دسترسی و قدرت انتشار اطلاعات، تکنولوژی در کاهش کلامبرداری و تقلب نیز نقش مهمی دارد برای مثال در سیستمی که ناظر، اطلاعات مربوط به کلیه شرکتها را به صورت آنلاین در اختیار دارد احتمال وقوع ورشکستگی به مراتب کمتر خواهد بود.
 - نیاز به تبادل اطلاعات و دیدگاه‌ها میان کلیه ذی‌نفعان شامل ناظران، شرکتهای خصوصی، انجمن‌های حرفه‌ای بیمه‌ای و مصرف کنندگان.
 - قوانین مبادلات ارزی خارجی در خدمات مالی، بیمه، بخشی است که در آن نیاز به جابه‌جایی وجود قابل توجه در قالب قراردادهای بیمه‌ای حمل و نقل MAT و یا بیمه‌های اتکایی میان کشورها، چه به عنوان حق بیمه پرداختی و چه به عنوان خسارت دریافتی وجود دارد.

پیوست‌ها

پیوست یک

بازار بیمه آفریقا

بازار بیمه آفریقا در کشورهای مختلف در مراحل متفاوتی قرار دارد و سهم هر کشور در حق بیمه این قاره با سطح توسعه اقتصادی آن در ارتباط است. کشورهای آفریقایی دارای ۶۵۰ بیمه گر مستقیم و انتکایی هستند و در آمد ناخالص حق بیمه ای معادل ۳۸ میلیارد دلار دارند. آفریقای جنوبی توسعه یافته‌ترین اقتصاد و بیمه را در این قاره دارد و حق بیمه ای معادل ۳۰ میلیارد دلار، یعنی ۷۹ درصد کل حق بیمه این قاره را تولید می‌کند. ۱۰ کشور آفریقایی (مراکش، مصر، تانزانیا، کنیا، مورتیانی، نامبیا، نیجریه، الجزایر، ساحل عاج و کامرون) ۱۵ درصد حق بیمه مستقیم و انتکایی را تولید می‌کنند که رقمی معادل ۷/۵ میلیارد دلار است و سایر کشورها ۹ درصد سهم حق بیمه یا معادل ۳/۴ میلیارد دلار حق بیمه تولید می‌کنند. در اغلب کشورهای آفریقایی بستر و زمینه بالقوه رشد بالا در کنار چالش‌ها و مشکلات جدی وجود دارد. عملکرد نهادهای نظارتی بیمه در آفریقا، متفاوت است. برای مثال جیبوتی نهاد نظارتی مالی مستقلی دارد که بسیار پیچیده است و بر اساس استانداردهای بین‌المللی فعالیت می‌کند. CIMA زیر مجموعه نهاد نظارتی بیمه ای ۱۲ کشور فرانسه زبان Sub-Saharan می‌باشد که مستقل و خوب سازماندهی شده است. به منظور غلبه بر چالش‌های گاتس و تعهدات این کشورها در سازمان تجارت جهانی برخی کشورها مقررات خود را مورد بازبینی قرار داده و نهادهای نظارتی مستقل ایجاد کرده‌اند و پیروی از اصول حرفه ای بیمه را سر لوحه کار خود قرار داده‌اند. آزادسازی موفق در این بخش نیازمند دقت و وجود پیش شرط‌های لازم از جمله نهاد نظارتی و مقررات نظارتی است. کشورهای آفریقایی خواستار حمایت بین‌المللی برای تقویت بازارهای خود، افزایش ظرفیت و بهبود نظارت بر بیمه شده‌اند.

پیوست دو

توسعه بازار بیمه چین

در دهه گذشته بازار بیمه چین یکی از پویا ترین بازارهای بیمه‌ای در منطقه جنوب آسیا و در سطح جهان بوده است. میزان حق بیمه از ۴۶ میلیارد یوان در سال ۱۹۸۰ به ۴۳۱/۸۱ میلیارد یوان در سال ۲۰۰۴ رسیده است. اگرچه میزان حق بیمه چین به ۵۲/۱۷۱ میلیارد دلار با ۱/۶۱ درصد از سهم بازار بیمه جهانی و رتبه یازدهم است، اما تراکم بیمه (حق بیمه سرانه) معادل ۴۰/۲ دلار است که بسیار کمتر از رقم متوسط جهانی (۵۰/۱ دلار) و هفتاد و یکمین کشور در جهان بوده است.

توسعه صنعت بیمه چین در ۲۵ سال گذشته با سه مرحله مشخص و تدریجی متناسب با رشد و اصلاحات اقتصادی این کشور مرتبط است. اولین مرحله بازگشایی بازار در سال‌های ۱۹۸۰ الی ۱۹۸۱ است. دومین مرحله گرایش به سوی بازار (۱۹۸۶- ۱۹۹۱) و مرحله سوم بازگشایی بازار و رشد سریع (تا کنون ۱۹۹۲) می‌باشد. جدول زیر نگاهی به بازار بیمه چین را در پایان سال ۲۰۰۴ نشان می‌دهد.

نوع شرکت	تعداد فعال	تعداد شرکت‌های داخلی
گروه‌های بیمه‌ای (هلدینگ)	۵	
بیمه‌گر زندگی	۲۹	۹
بیمه‌گر اموال	۲۹	۱۶
بیمه‌گر انتکابی	۵	۲
واسطه‌های بیمه‌ای	۱۲۹۷	۹۲۰: نماینده بیمه؛
		۱۹۷: کارکزار؛
		۱۸۰: ارزیاب خسارت

در نوامبر سال ۱۹۹۸ نهاد نظارتی جدیدی ایجاد شد که کمیسیون نظارت بیمه چین نامیده شد. قانون بیمه جمهوری خلق چین اصلاح شده در سال ۲۰۰۲، بازار بیمه چین را کنترل می‌کند. بازار بیمه چین به تدریج به روی جهان گشوده شد. در دهه ۱۹۸۰، دولت به چندین شرکت بیمه خارجی اجازه

تأسیس دفاتر نمایندگی را داد. در سال ۱۹۹۲ شورای دولتی شانگهای را به عنوان اولین شهر به روی بیمه گران خارجی باز کرد و شهرهای دیگر به تدریج به آن اضافه شدند. ویژگی مرحله فعلی بازگشایی کل بازار و اجرای مقررات بر اساس تعهدات چین در گاتس می‌باشد.

پیوست سه

عملکرد IAIS

IAIS سازمان بین‌المللی خصوصی ناظران بیمه‌ای در سراسر جهان است (با ۱۶۰ عضو و ۷۰ عضو ناظر) که همکاری، ایجاد و تعامل میان ناظران بیمه‌ای را افزایش می‌دهد. برای دستیابی به این هدف IAIS استانداردها و ضوابط کاری مختلفی را تعریف و منتشر می‌کند که از آن جمله می‌توان به "اصول اساسی بیمه" (درباره کفايت سرمایه و حدتوانگری بیمه اتكایی، افشای اطلاعات و معاملات بیمه‌ای بین کشورها)، "استانداردهای نظارتی کفايت سرمایه و توانگری (درباره قوانین احتیاطی، نظارت، دارایی‌ها و بدھی بیمه‌نامه‌ها)"، "استانداردهای نظارتی بر شرکت‌های بیمه اتكایی" (شامل این که شرکت‌های بیمه اتكایی چگونه باید نظارت شوند)، "استاندارد شفافیت" (افشای اطلاعات برای عموم توسط بیمه‌گران) و "استانداردهای معاملات بیمه بین مرزی" (اصول حرفه‌ای بیمه برای معاملات بیمه‌ای شرکتهای بین‌المللی) را می‌توان نام برد.

از طریق برنامه ارزیابی مالی، صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی میزان به کارگیری این اصول ارزیابی می‌شوند. این سازمان هم چنین کشورها را به شناسایی نقاط ضعف در اجرای استانداردها و به کارگیری آنها تشویق می‌کند و برای این منظور از روش‌های خود ارزیابی، آموزش مسائل نظارتی، سمینارهای منطقه‌ای و مشاوره فنی استفاده می‌کند.

وازگان کلیدی:

تجارت بیمه، سازمان جهانی تجارت، نظارت بیمه

منبع:

"Trade and development aspects of insurance services and regulatory frameworks" ,UNCTAD Secretariat, United Nations, New York and Geneva, 2005.